

รายงานการประชุม
คณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙
วันพุธที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๑๓๔ - ๑๓๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คณะกรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลเอกประสพ สุภเกษตร	ที่ปรึกษา
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๒. พลเอกปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๓. นายวิทยา ผิวผ่อง	ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๔. นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ประธานกรรมการ
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๕. นางบริสุทธิ เปรมประพันธ์	รองประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๖. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	รองประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๗. นายศักดิ์ชัย ศรีบุญเชื้อ	รองประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๘. นายโอภาส กลั่นบุญชัย	รองประธานกรรมการ
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๙. นายนำชัย พรหมมีชัย	กรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
แทนหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
๑๐. นายทองเปลว กองจันทร์	กรรมการ
รองอธิบดีกรมชลประทาน	
แทนอธิบดีกรมชลประทาน	
๑๑. นายประยวน พันธุ์สวัสดิ์	กรรมการ
รองอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	
แทนอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	
๑๒. นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง	กรรมการ
รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	
แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	
๑๓. นายดิเรก ตนพยอม	กรรมการ
รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	
แทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	

๑๔. นายมีศักดิ์ ภัคดีคง
รองอธิบดีกรมประมง
แทนอธิบดีกรมประมง
กรรมการ
๑๕. นายไพโรจน์ เฮงแสงชัย
รองอธิบดีกรมปศุสัตว์
แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์
กรรมการ
๑๖. นายปริญญา เพ็งสมบัติ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
กรรมการ
๑๗. นายสุวรรณ บุราพรนุสรณ์
รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
แทนเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการ
๑๘. นายปนิธิ เสมอวงษ์
ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการฝนหลวง
แทนอธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
กรรมการ
๑๙. นายวิจิตร ชูวา
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
แทนอธิบดีกรมหม่อนไหม
กรรมการ
๒๐. นายขจร เจาประเสริฐ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
แทนอธิบดีกรมการข้าว
กรรมการ
๒๑. นายสำราญ สารบรรณ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าเกษตร
กรรมการ
๒๒. นายสุทธิพงศ์ รอดโกมล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
แทนเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กรรมการ
๒๓. นายสุรพงษ์ เจียสกุล
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรรมการและเลขานุการฯ
๒๔. นายรัตน์ สวามีชัย
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฯ

คณะกรรมการผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

๒๕. นางจินตนา ชัยยวรรณการ
ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
তিরราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม เจ้าหน้าที่ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๘๙ คน
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รมว. กษ.) ได้แจ้งเรื่องต่างๆ ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑. จากการประชุมคณะกรรมการระบบขับเคลื่อนโลจิสติกส์ นายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนงานต่างๆ ทั้งแผนระยะสั้น (๑ - ๒ ปี) คือปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ และแผนระยะยาว (๒๐ ปี) ว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการเรื่องอะไรบ้าง เพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งมอบนโยบายสู่รัฐบาลใหม่ และผู้บริหารในช่วงต่อไปสามารถดำเนินการตามแผนงานได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้งานแล้วเสร็จตามกำหนด ทุกงานที่สั่งการจะมีการติดตามงานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

๒. งานตามนโยบาย รมว. กษ. ๖ งาน ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ เริ่มตั้งแต่การวางแผนทั้ง ๖ งาน และก่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนั้น เกิดการบูรณาการร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการนำนโยบายต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในช่วงเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จะต้องมีการเร่งรัด/ปรับแผนการดำเนินงานในส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ระยะที่ ๒ เป็นช่วงเวลาต่อเนื่องหลังจากที่ได้ผลักดันในโครงการต่างๆ ให้เกิดขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ แล้ว รมว. กษ. ต้องการให้ โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการไปแล้วเกิดความยั่งยืนต่อเนื่อง นั่นคือแต่ละโครงการควรมีการทำแผนปฏิบัติงานรองรับทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการวางแผนอาจดำเนินการได้ ๒ รูปแบบ คือ แผนที่ดำเนินการตามข้อเท็จจริงที่มีอยู่ และแผนที่เกิดจากการประมาณการตัวเลขไปในอนาคตจากข้อมูลที่มีอยู่ เช่น ศพก. จะต้องมีการวางแผนงานบูรณาการอย่างไรระหว่างกรมต่างๆ งบประมาณสนับสนุน ตลอดจนบุคลากรที่ร่วมดำเนินโครงการแต่ละปีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในแผนระยะยาวสิ่งสำคัญคือการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การทำกิจกรรมทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย ตลอดจนการติดตามประเมินผล เพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจมีการปรับเปลี่ยนแผนงานขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙

ฝ่ายเลขานุการได้สรุปรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ ให้ที่ประชุมพิจารณา ทั้งนี้ ได้มีการแจ้งเวียนมติสำคัญในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ ให้ประธานและกรรมการทุกท่านทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ และได้แจ้งเวียนรายงานการประชุมไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ เนื่องจากไม่มีกรรมการท่านใดแก้ไขรายงาน จึงถือว่า ที่ประชุมให้การรับรองรายงานการประชุม ทั้งนี้หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลังจากนี้ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญสามารถแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการทราบและดำเนินการต่อไป

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ผลการประเมินโครงการตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รอบ ๖ เดือน และ ๙ เดือน

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ ที่ได้มอบหมายให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ประเมินผลงานตามนโยบายสำคัญของ กษ. โดยมีการประเมินผล ๓ ช่วงคือ

๑) ประเมินผลภาวะเร่งด่วนรอบ ๖ เดือน (รายงานผลเดือนเมษายน ๒๕๕๙)

๒) ประเมินผลภาวะเร่งด่วนรอบ ๙ เดือน (รายงานผลเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙)

๓) ประเมินภาพรวมรอบ ๑ ปี (รายงานผลเดือนกันยายน ๒๕๕๙)

สศก. ได้ดำเนินการประเมินผลงานตามนโยบายสำคัญของ กษ. ในรอบ ๖ เดือน เสร็จเรียบร้อย และได้นำเรียนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้บริหารระดับสูง ทราบผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา/อุปสรรค แล้วเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่ง รมว. กษ. รับทราบ และให้นำผลการประเมินเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร และขับเคลื่อนฯ เพื่อหารือกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา สำหรับผลการประเมินในรอบ ๙ เดือน สศก. ได้ออกสำรวจข้อมูลเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึง ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยสำรวจเกษตรกรจำนวน ๗๒๙ ราย ใน ๑๕ จังหวัด สศก. ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงได้นำเสนอผลการประเมินรอบ ๙ เดือน ให้ที่ประชุมรับทราบ เนื้อหาครอบคลุมผลการดำเนินงานและจุดเด่นทั้ง ๖ โครงการ ซึ่งพบว่ามีความก้าวหน้าไปในทางที่ดี เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการ อย่างไรก็ตามแต่ละโครงการยังมีปัญหา/อุปสรรค อยู่บ้าง ซึ่ง สศก. ได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้เพื่อให้คณะทำงานของแต่ละโครงการพิจารณานำผลการประเมินของ สศก. ไปประกอบการปรับปรุงและจัดทำแผนการดำเนินงานในช่วงต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบ และให้หัวหน้างานทั้ง ๖ โครงการ นำผลการประเมินโครงการรอบ ๙ เดือน ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโครงการดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน

๓.๒ สรุปรายงานความก้าวหน้างานตามนโยบาย รมว. กษ. (รายงาน ๒ สัปดาห์)

ประธานที่ประชุมได้ให้หัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานสรุปรายงานความก้าวหน้างานตามนโยบาย ให้ที่ประชุมรับทราบ รวมทั้งประเด็น ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานตามนโยบาย ทั้ง ๖ โครงการ และแนวทางแก้ไข เพื่อนำไปสู่วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณาของทั้ง ๖ โครงการ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร รายงานสรุปความก้าวหน้าโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยภาพรวมมาตรการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพ ศพก. ดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. แล้ว ร้อยละ ๗๔ ของเป้าหมาย พัฒนาศูนย์เรียนรู้แล้วร้อยละ ๙๔ ของเป้าหมาย มาตรการที่ ๒ การให้บริการ ศพก. ประกอบด้วยการอบรมเกษตรกร การให้บริการของศูนย์ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย ส่วนมาตรการที่ ๓ การติดตามประเมินผลประกอบด้วย การประเมินผลของ สศก. และการติดตามประเมินผลของผู้ผ่านการใช้บริการ ศพก. โดย Single Command ดำเนินการไปแล้ว ๘๑๙ ศูนย์ นอกจากนี้ยังมีการจัดงานถ่ายทอดเทคโนโลยี และบริการการเกษตร ปี ๒๕๕๙ ศพก. ดำเนินการแล้ว ๖๔๙ ศูนย์ ที่เหลือจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสิ้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

ที่ประชุมได้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ยังไม่เสร็จ ควรมีการวางแผนให้งานดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ควรมีตารางเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) เพื่อตรวจสอบว่าแต่ละศูนย์ดำเนินการอะไรบ้าง เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงาน ทั้งศูนย์หลักและศูนย์เครือข่าย รวมถึงปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และควรอธิบายผลการดำเนินงานโครงการให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เช่น กรมต่างๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา ได้ไปให้บริการร่วม/บูรณาการเรื่องใดบ้างใน ศพก. จำนวนกี่ครั้ง ตลอดจนการติดตามผลการอบรม เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติตามมากน้อยเพียงใด ควรจัดทำเป็นฐานข้อมูลทั้งหมดของ ศพก. เพื่อการวางแผนการดำเนินงาน ศพก. ให้มีความยั่งยืน

มติที่ประชุม

มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตรปรับปรุงแผนการดำเนินงานปี ๒๕๕๙ และจัดทำแผนบูรณาการงานปี ๒๕๖๐ ที่ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งจัดเตรียมแผนการดำเนินงานล่วงหน้าไว้ในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

๒. โครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรได้รายงานสรุปความก้าวหน้าโครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีจำนวนแปลงใหญ่ที่ผ่านการรับรองแล้ว ๕๑๒ แปลง จากเป้าหมาย ๖๕๐ แปลง ประกอบด้วยแปลงใหญ่ต้นแบบ ๗๖ แปลง แปลงใหญ่ทั่วไป ๓๙๒ แปลง และแปลงใหญ่ประชารัฐเกษตรสมัยใหม่ ๔๔ แปลง ใน ๙ กลุ่ม คือ ข้าว พืชไร่ ไม้ยืนต้น ผัก/สมุนไพร ไม้ผล หม่อนไหม กล้ายไม้ ปศุสัตว์ และประมง ดำเนินการในพื้นที่ทั้งหมด ๑.๓๔ ล้านไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๘๕,๐๐๐ ราย โดยภาพรวมผลการดำเนินโครงการมีความก้าวหน้าตามแผนที่วางไว้ โดยโครงการเริ่มเห็นผลความสำเร็จของการดำเนินงาน เช่น แปลงใหญ่ประชารัฐเกษตรสมัยใหม่ (ข้าว) อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ แปลงใหญ่ต้นแบบข้าว ตำบลมะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น ส่วนการรวบรวมผลการดำเนินงานแบบออนไลน์ ปัจจุบันได้เริ่มดำเนินการแล้ว ซึ่งจะทำให้โครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มีฐานข้อมูลที่ดี และนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานต่อไป สำหรับปัญหาอุปสรรคในพื้นที่สอดคล้องกับที่ สศก. รายงาน เช่น เรื่องขาดแคลนแหล่งน้ำ หุ่น/สินเชื่อ และการตลาด

ที่ประชุมได้ให้ความเห็นว่าปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในพื้นที่ควรระบุเจาะจงว่าแปลงใหญ่แปลงใดมีปัญหาเรื่องใด (แหล่งน้ำ การตลาด แหล่งรับซื้อ) ที่จุดไหน เพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือได้โดยตรง นอกจากนี้ปัญหาที่อยู่ระหว่างการแก้ไขในด้านต่างๆ คือ เงินอุดหนุน/สินเชื่อ (กสก.) เครื่องจักรกลทางการเกษตร (กสส.) ระบบน้ำ (ขป.) และการตลาด (กสส.) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเร่งรัดการดำเนินงานต่อไป

แผนภาพ/กราฟในการรายงานความก้าวหน้าควรนำเสนอเป็นรูปแบบเดียวกันในแต่ละงาน และควรระบุวันที่ได้รวบรวมข้อมูลนั้นๆ ไว้ให้ทราบเพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกัน ส่วนเรื่องการประกวด เกษณ์ คุ้มมี และแนวทางในการประกวดแปลงใหญ่ กสก. ได้ดำเนินการเสร็จแล้ว คาดว่าจะมีการตัดสินได้ในเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ โดยอาจให้ผู้ตรวจราชการ กษ. และรองปลัด กษ. ที่ดูแล คัดเลือกแปลงใหญ่เข้าประกวด ทั้งนี้รางวัลจากการประกวดอาจไม่ต้องให้เป็นรางวัลที่ ๑ ๒ หรือ ๓ แต่ควรให้รางวัลเป็นประกาศนียบัตร การผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

มติที่ประชุม

มอบหมายกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการดังนี้

๑) ปรับปรุงแผนการดำเนินงานปี ๒๕๕๙ และจัดทำแผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๐ ให้ชัดเจน ในเรื่องเป้าหมายและแนวทางบูรณาการงานของแต่ละหน่วยงาน โดยให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

๒) จัดเตรียมวางระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่อย่างยั่งยืน เช่น กำหนดเวลาลดระดับหรือสิ้นสุดการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเปลี่ยนผ่านให้เกษตรกรเป็นผู้จัดการแปลงใหญ่ด้วยตัวเองในระยะต่อไป โดยให้เริ่มเตรียมการในปี ๒๕๖๐ และวางแผนล่วงหน้าไว้ในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

๓) เร่งรัดการดำเนินงานในเรื่องสินเชื่อที่จะสนับสนุนการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และรวบรวมโครงการความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากหน่วยงาน อาทิ เครื่องจักรกลทางการเกษตร การตลาด และระบบน้ำ เพื่อประกอบการวางแผนตาม ข้อ ๑) และ ๒)

๓. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินได้รายงานสรุปความก้าวหน้าในภาพรวมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ซึ่งดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน ๕ มาตรการ คือ มาตรการที่ ๑ เตรียมความพร้อมและประชาสัมพันธ์ใน ๗๖ จังหวัด ผ่านทางหนังสือพิมพ์ วิทยุท้องถิ่น เฟสบุ๊ค และการประชุมต่างๆ มาตรการที่ ๒ กำหนดแนวโน้มความต้องการตลาดสินค้าเกษตร ดำเนินการโดย สศก. มีการวิเคราะห์ข้อมูลสินค้าเกษตร จำนวน ๖ ชนิดพืช คือ ข้าว ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และปาล์มน้ำมัน มาตรการที่ ๓ กำหนดเขตพื้นที่เหมาะสมการผลิตสินค้าทั้ง ๖ ข้างต้น ตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด อำเภอในแต่ละชนิดพืชเพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรครบทั้ง ๘๘๒ ศูนย์ และ ๗๖ แปลงใหญ่ต้นแบบ ซึ่งระยะแรกเกษตรกรยังมีความสงสัยว่าพื้นที่ของตนเองอยู่ในความเหมาะสมแบบใด (S₁ S₂ S₃ และ N) แต่หลังจากที่ได้มีการทำ Agi-Map การตรวจสอบตำแหน่งความเหมาะสมของดินทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้เพิ่มช่องทางให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ของ กรมพัฒนาที่ดิน มาตรการที่ ๔ การขับเคลื่อนส่งเสริมในระดับพื้นที่ทั้งในเขตเหมาะสม (S₁ และ S₂) และไม่เหมาะสม (S₃ และ N) ที่ได้ดำเนินการและเริ่มเห็นผลแล้ว เช่น การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกข้าวเป็นเกษตรผสมผสานที่อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ส่วนมาตรการที่ ๕ การติดตามประเมินผล กรมพัฒนาที่ดินมีความเห็นสอดคล้องกับที่ สศก. รายงาน กล่าวคือ เกษตรกรมีความพึงพอใจมากกว่า ร้อยละ ๗๐ แต่ยังคงต้องสื่อสารให้เกษตรกรเข้าใจมากขึ้นเพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนการผลิตพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ต่อไป

ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการปลูกพืชระยะสั้นชนิดอื่นนอกเหนือจากพืช ๖ ชนิดข้างต้น เช่น พืชที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกในช่วงที่ประสบปัญหาภัยแล้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ควรแยกวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากพื้นที่ปลูกข้าวมีจำนวนมาก และมีความเกี่ยวข้องกับแผนบริหารการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ซึ่งต้องคำนึงถึงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวแบบชั่วคราว และถาวร นอกจากนี้ในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานควรมีคำแนะนำว่าพื้นที่ต่างๆ (S₁ S₂ S₃ และ N) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเข้าไปส่งเสริม/สนับสนุนอย่างไรในแต่ละพื้นที่เป็นรายจังหวัด ระยะเวลาดำเนินการก็ปี ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ ทั้งนี้ให้เน้นความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในพื้นที่ N และ S₃ ก่อน โดยจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติงานในช่วงปี ๒๕๕๙ ที่เหลือ และปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

มติที่ประชุม

มอบหมายกรมพัฒนาที่ดินจัดทำรายละเอียดแผนดำเนินงานปรับเปลี่ยนการผลิตตามชนิดพืชในแต่ละจังหวัดตามความเหมาะสมของพื้นที่ (S₁ S₂ S₃ และ N) เช่น รายการความช่วยเหลือของแต่ละหน่วยงานในแต่ละพื้นที่ และหน่วยงานใดจะร่วมบูรณาการในเรื่องใด โดยอยู่ภายใต้สมมติฐานว่า เกษตรกรให้ความร่วมมือ ได้รับงบประมาณสนับสนุน และไม่มีปัญหาภัยแล้ง ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ รวมทั้งให้เตรียมวางแผนการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ล่วงหน้าไว้ด้วย

๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์

ผู้แทน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้รายงานสรุปความก้าวหน้าโครงการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ซึ่งแบ่งออกเป็นไฮดรโมเดล และ พื้นที่ทั่วไป ความก้าวหน้าการดำเนินงานในไฮดรโมเดลที่ได้ดำเนินการแล้วคือ การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว ปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับปรุงดิน การสำรวจความพร้อมและประชาสัมพันธ์เชิญชวนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การรับรองมาตรฐานแดงโมอินทรีย์ที่ปลูกในฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว การอบรมเจ้าหน้าที่และเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบ QR Code การพัฒนาการแปรรูปบรรจุภัณฑ์ข้าว ส่วนกิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการคือ การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์อินทรีย์ การจัดทำต้นแบบการเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์ การอบรมความรู้เกษตรกรอินทรีย์ การตรวจรับรองข้าวอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์สัญลักษณ์ ปัญหาที่พบในไฮดรโมเดลคือความไม่ชัดเจนในการเชื่อมต่อกันของกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ผลการดำเนินงานในพื้นที่ทั่วไปที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ การอบรมการผลิตเกษตรอินทรีย์ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ในสถาบันเกษตรกร ๒๔ แห่ง การอบรมการผลิตหม่อนไหมอินทรีย์ การจัดงานแสดงสินค้าที่ Natural Products Expo West 2016 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ ส่วนงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการในพื้นที่ทั่วไปคือ การจัดทำต้นแบบเกษตรอินทรีย์ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อปรับปรุงดิน งานการตรวจรับรองต่างๆ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การจัดงานเกษตรอินทรีย์ และการจัดงาน Organic & Natural Expo 2016 ในประเทศไทย ปัญหาที่พบในพื้นที่ทั่วไปคือการบูรณาการยังไม่ชัดเจน

ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นว่า มกอช. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดการบูรณาการที่ชัดเจน เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการเชื่อมโยงกันของกิจกรรมการดำเนินงานตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ นอกจากนี้ควรศึกษายุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์แห่งชาติ เพื่อการวางแผนปฏิบัติงานโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว

มติที่ประชุม

มอบหมายสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติจัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการโดยให้มีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย รายละเอียดของแผนควรระบุให้ชัดเจนว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะสนับสนุนเกษตรกรในกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่เรื่องใดและอย่างไร ตลอดจนมีเป้าหมายและแผนบูรณาการอย่างไร ทั้งนี้ ให้เตรียมแผนปฏิบัติงานเป็นรายจังหวัดในปี ๒๕๕๙ และแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๐ โดยให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ รวมทั้งให้วางแผนระยะยาวช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ไปด้วย

๕. โครงการธนาคารสินค้าเกษตร

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รายงานสรุปความก้าวหน้าโครงการธนาคารสินค้าเกษตรที่ได้ดำเนินการ ทั้ง ๓ มาตรการ คือ มาตรการที่ ๑ เพิ่มขีดความสามารถธนาคารสินค้าเกษตร (กลุ่มเดิม) มาตรการที่ ๒ ขยายผลการจัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตรเพื่อชุมชนตามความพร้อม (รายใหม่) และมาตรการที่ ๓ จัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตรในสถาบันเกษตรกร ผลการดำเนินงานมาตรการที่ ๑ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาตรการที่ ๒ กรมประมงได้เพิ่มธนาคารปลานิลพันธุ์ดี จำนวน ๓ แห่ง และกรมหม่อนไหมเพิ่มธนาคารปัจจัยการผลิตหม่อนไหม จำนวน ๒ แห่ง ปัจจุบันอยู่ระหว่างร่างคู่มือการจัดตั้งธนาคารที่ขอเพิ่มดังกล่าว ส่วนมาตรการที่ ๓ ดำเนินการได้ตามเป้าหมายได้ธนาคารต้นแบบคือ ธนาคารข้าวสหกรณ์การเกษตรดอนเจดีย์ จำกัด ซึ่งมีบริการให้ยืมเมล็ดพันธุ์ น้ำมัน ปุ๋ย โดยสหกรณ์ไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ แต่มีเงื่อนไขว่าผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ต้องขายให้สหกรณ์ ภายใน ๑๕๐ วัน หลังจากนั้นจึงหักชำระหนี้ที่สมาชิกยืมไป นอกจากนี้สมาชิกสามารถฝากเงินไว้กับสหกรณ์โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยสูง ทั้งหมดอยู่ภายใต้แนวคิดเพื่อให้สมาชิก และสหกรณ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นต้นแบบที่จะให้สหกรณ์รายอื่น ต่อไป

ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นเรื่องการวัดความสำเร็จจากการดำเนินงานโครงการธนาคารสินค้าเกษตร เพื่อให้มองเห็นภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานได้ชัดเจน เช่น การวัดมูลค่าต้นทุนการผลิตที่เกษตรกรสามารถลดได้ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธนาคารสินค้าเกษตรประเภทอื่นที่สามารถดำเนินการ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติงานของทุกธนาคาร เพื่อให้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน

มติที่ประชุม

มอบหมายกรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินการดังนี้

๑) ปรับปรุงแผนการดำเนินงานปี ๒๕๕๙ และจัดทำแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๐ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ และวางแผนปฏิบัติงานต่อเนื่องในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ เป็นการล่วงหน้าไว้ด้วย

๒) เตรียมแนวทางบูรณาการโครงการของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงความเป็นไปได้ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในรูปแบบธนาคารอื่นๆ

๖. โครงการลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รายงานสรุปความก้าวหน้าโครงการลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร โดยภาพรวมส่วนใหญ่กิจกรรมการดำเนินการที่หน่วยงานต่างๆร่วมบูรณาการสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมาตรการที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิต หน่วยงานต่างๆให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สามารถดำเนินการได้ใกล้เคียงเป้าหมาย เช่น การลดราคาจำหน่ายปัจจัยการผลิต การลดค่าเช่าที่ดิน อัตราดอกเบี้ย ค่าเช่าที่ดิน ค่าไฟฟ้า ตลอดจนการส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก ส่วนมาตรการที่ ๒ การเพิ่มผลผลิต ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงดิน การจัดหาพันธุ์ดี และการส่งเสริมการผลิตที่เหมาะสม ส่วนใหญ่ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย สำหรับมาตรการที่ ๓ ด้านการตลาด ดำเนินการได้ประมาณร้อยละ ๘๐ ของเป้าหมาย และมาตรการสุดท้ายการบริหารจัดการ (ในพื้นที่แปลงใหญ่) มีการอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนดำเนินการได้ประมาณร้อยละ ๘๓ ของเป้าหมาย

ที่ประชุมให้ข้อคิดเห็นว่า ควรตรวจสอบข้อมูลหน่วยงานของ กษ. ที่ได้ทำความร่วมมือ/ข้อตกลงต่างๆ (MOU) กับหน่วยงานภายนอกอีกครั้งว่ามีโครงการ/กิจกรรมอื่นที่สามารถลดต้นทุนการผลิตสินค้าอื่นๆให้แก่เกษตรกรได้อีกหรือไม่ เช่น ยางพารา อ้อย ส่วนการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการปรับปรุงดิน การจัดหาพันธุ์ดี ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนพื้นที่ ปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ได้ไปส่งเสริมหรือไม่ ตลอดจนการสนับสนุนอย่างอื่น เช่น ไร่ดำพ้อพันธุ์พื้นเมืองที่จังหวัดลำปางได้ดำเนินการแล้วหรือยัง

นอกจากนี้รายงานสรุปผลการดำเนินงานควรสื่อ/นำเสนอให้เห็นภาพที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายว่าโครงการสามารถลดต้นทุนให้เกษตรกรได้จำนวนเท่าไร ผลผลิตในแต่ละปีที่สำคัญเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด ตลอดจนผลงานทางด้านการตลาดที่ กษ. ได้ไปส่งเสริม เช่น มินิ อตก. ตลาดเกษตรกร (Farmer Market) และ ตลาดออนไลน์ มีผู้ซื้อ/ผู้ขาย และปริมาณธุรกิจเท่าใด

มติที่ประชุม

มอบหมายสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพิจารณาการนำเสนอผลการดำเนินโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสื่อให้เห็นชัดเจนเป็นตัวเลขว่าเกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้ ทั้งที่เป็นและไม่เป็นตัวเงิน รวมถึงรายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร จากการส่งเสริมด้านการตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น มินิ อตก. ตลาดเกษตรกร และตลาดออนไลน์

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

จากวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบได้สรุปรายงานความก้าวหน้างานตามนโยบาย ทั้ง ๖ โครงการ รวมถึงผลการประเมินโครงการแบบเร่งด่วนรอบ ๙ เดือน ให้ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้า ตลอดจนประเด็นปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานตามนโยบาย ทั้ง ๖ โครงการ นั้น ที่ประชุมได้อภิปรายแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ หลายประเด็น และเห็นว่าควรนำเสนอแนวทางแก้ไขเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับนโยบาย ระดับกรม และระดับภูมิภาค

มติที่ประชุม

๑) ให้หัวหน้างานทั้ง ๖ โครงการ นำผลการประเมินโครงการรอบ ๙ เดือน ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโครงการดำเนินต่อไปได้อย่างยั่งยืน

๒) ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคควรแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับนโยบาย ระดับกรม และระดับหน่วยงานในส่วนภูมิภาค

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๑) ประธานได้อธิบายถึงแนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ปัจจุบันได้ดำเนินการผ่านหัวหน้างานทั้ง ๖ โครงการ โดยเน้นการดำเนินงานผ่าน ๒ โครงการหลัก คือ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และโครงการระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ว่าในอนาคตจะมีการปรับปรุงแนวทางขับเคลื่อนโดยเพิ่มการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map อีก ๑ โครงการ ทั้งนี้แต่ละโครงการจะมีผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่ละท่านเป็นที่ปรึกษา โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนงานผ่านรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๓ ท่าน และอธิบดีกรมที่รับผิดชอบทั้ง ๓ งาน โดยมีรองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (นางสาวจรรยา สุทธิไชยา) เป็นหัวหน้าส่วนปฏิบัติการในส่วนกลาง และมีผู้ตรวจราชการ กษ. ติดตามงานในระดับพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนมีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืนต่อไป

๒) การปรับเปลี่ยนการเรียกชื่อ Single Command (SC.) เป็นภาษาไทย เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจได้ง่ายขึ้น ในเบื้องต้นอาจใช้ตัวย่อภาษาไทยเป็น กษบ. ซึ่งมาจากคณะกรรมการระบบสั่งการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ

มติที่ประชุม

รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๒๐ น.

(นางสาวรังษิต ภูศิริกัญญา)
ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายสุรพงษ์ เจียสกุล)
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม